

Nieuwe stichting Clean Fruit Plants (CFP)

Op weg naar een full-service station

Sinds 1 maart 2022 is de stichting Clean Fruit Plants (CFP) in Horst verantwoordelijk voor de instandhouding en vermeerdering van prebasis teeltmateriaal van fruitgewassen. Deze taken werden voorheen uitgevoerd door Toetscentrum Horst van Naktuinbouw.

Michiel Gerritsen:

“Binnen vier jaar weten we of we onze ambities kunnen waarmaken en bestaansrecht hebben.”

“De kassen huren wij van Naktuinbouw, maar wat er in staat is grotendeels van Clean Fruit Plants”, vertelt Michiel Gerritsen. De voorzitter van de nieuwe stichting geeft met Jan Veltmans, de kersverse directeur van Clean Fruit Plants, een rondleiding op het complex in Horst. Wijzend naar een aangrenzend perceel legt Gerritsen uit dat die grond van de Stichting Vermeerderingstuinen Nederland (VTN) is. Het geeft soms wat verwarring: CFP, VTN en Naktuinbouw op één locatie, zegt Gerritsen. “Het is voor mensen niet altijd duidelijk hoe dat zit.”

Verzelfstandiging

Per 1 maart 2022 nam de nieuwe stichting CFP de verantwoordelijkheid van het in stand houden en vermeer-

deren van prebasis materiaal van fruitgewassen over van Toetscentrum Horst van Naktuinbouw. Het Toetscentrum blijft quarantainestation voor geïmporteerde fruitrassen, maakt plantmateriaal virusvrij en voert virus-toetsingen uit. De oprichting van CFP is een gevolg van nieuwe accreditatieregels. Deze regels schrijven voor dat Naktuinbouw geen toezicht mag houden op eigen diensten. Er ging een aantal jaren overheen om hiervoor een oplossing te zoeken, vertelt Veltmans. “Misschien duurde dat wat lang.” Vooral kleine bedrijven reageerden ongerust op het nieuws dat Naktuinbouw ging stoppen met de instandhouding en vermeerdering van prebasis materiaal van fruitgewassen. “Grote bedrijven kunnen zelf iets dergelijks opzetten. Kleinere bedrijven

ontberen de investeringscapaciteit en de kennis die daarvoor nodig zijn”, weet Veltmans.

Ook het idee om de instandhouding en vermeerdering over te dragen aan een binnen- of buitenlandse commerciële partij stond de sector niet aan. Veltmans: “Kennis zomaar laten afvloeien naar het buitenland stuitte veel mensen tegen de borst. En het heeft ook te maken met concurrentie: je wil niet dat een concurrerend bedrijf kan zien wat jouw nieuwe rassen zijn.” Wel was er in de fruitgewassen-sector een breed draagvlak om de taken onder te brengen in een nieuwe, onafhankelijke stichting. “En dat is nu ook gebeurd”, stelt Veltmans.

Verantwoordelijkheid

Het CFP huurt voor de komende vier jaar 3.000 vierkante meter aan kassen en tunnels van Naktuinbouw, vertelt Gerritsen. Voor de uitvoering van werkzaamheden worden medewerkers van het Toetscentrum ingehuurd. Veltmans: “Het instandhouden en vermeerderen van prebasis teeltmateriaal is erg bewerkelijk. Handelingen moet je zeer nauwkeurig en volgens strenge hygiëneprotocolen uitvoeren. Naktuinbouw houdt hierop toezicht. De verantwoordelijkheid ligt nu volledig bij CFP.”

CFP beheert een schatkamer aan uniek materiaal in opdracht van zo'n tachtig raseigenaren. Twee derde is zachtfruit (framboos, blauwe bes, aardbei), een derde is appel, peer, kers en pruim. De raseigenaren zitten grotendeels in Nederland, veertig procent is gevestigd in het buitenland. Gerritsen: “De afgelopen jaren heeft het Toetscentrum een goede naam opgebouwd. Het is

nu aan ons om die goede naam als CFP hoog te houden en uit te bouwen.” Om CFP toekomstbestendig te maken, wil de nieuwe stichting zich profileren met een breder dienstenpakket dan het Toetscentrum voorheen deed. Leidraad bij het opzetten van nieuwe activiteiten is het bevorderen van onbelemmerde handel van uitgangsmateriaal op het hoogste niveau.

Nieuw-Zeelandse accreditatie

In dat licht passen de inspanningen om een accreditatie binnen te halen voor de export van Nederlands uitgangsmateriaal naar Nieuw-Zeeland. Nederlandse bedrijven exporteren graag naar Nieuw-Zeeland. Veltmans: “En daar zitten ze te springen om uitgangsmateriaal van nieuwe rassen. Het eigen Nieuw-Zeelandse vermeerderingsstation heeft te weinig capaciteit en zit vol tot 2025.” De extra hoge kwaliteitseisen die het land stelt, ziet Veltmans niet als onoverkomelijk. “Het CFP neemt deel aan het kwaliteit-plus-systeem Naktuinbouw Elite voor groot- en zachtfruit. Wij voldoen daardoor al voor 85% aan de extra hoge Nieuw-Zeelandse eisen. Bovendien verbetert een Nieuw-Zeelandse accreditatie onze marktpositie. Als anderen zien dat het CFP onder toezicht van Naktuinbouw aan dergelijke hoge standaarden kan voldoen, spelen we mee in de Champions League. Daarmee wordt het makkelijker om in landen buiten de EU binnen te komen.”

Full-service station

Het CFP biedt zich ook aan als procesbegeleider bij de introductie van nieuwe rassen en het aanvragen van kwekersrecht binnen en buiten Europa.

Veltmans: “Wij hebben de contacten en het netwerk om partijen die een wegwijzer nodig hebben een handje te helpen.” Ook op het gebied van gezond uitgangsmateriaal wil CFP haar activiteiten uitbreiden. Veltmans loopt naar een kas met frambozenplanten. “Hier doen we een test naar een virus dat de bessen doet verkruimelen (crumbly fruit). Als de markt daar om vraagt, willen we in de toekomst dergelijke

toetsen meer gaan doen”, vertelt hij. Gerritsen: “CFP streeft ernaar om een full-service station te worden. Door de focus op kwaliteit, duurzaamheid, robotisering en klimaat veredelen bedrijven een stroom aan nieuwe fruitrassen. Het zijn interessante ontwikkelingen die de toekomst van de sector bepalen. Daar dragen wij graag ons steentje aan bij. Binnen vier jaar weten we of we onze ambities kunnen waarmaken en bestaansrecht hebben.”

“Door CFP blijven we een betrouwbare leverancier”

NIAB in het Verenigd Koninkrijk brengt onder de merknaam Malling Fruits variëteiten van aardbei, framboos en kers op de internationale markt. Sinds 2015 maakt NIAB intensief gebruik van de diensten van het toenmalige Toetscentrum. “Tot grote tevredenheid”, zegt William Roberts, business development manager van NIAB. “In het VK hebben we de Nuclear Stock Association (NSA), een organisatie vergelijkbaar aan CFP. Ook NSA houdt zich voor ons bezig met de instandhouding en vermeerdering van prebasis materiaal. Wij vinden het belangrijk om met meerdere bedrijven samen te werken. Zo kunnen we onze internationale klantenkring gegarandeerd voorzien van virusvrij plantmateriaal van hoge kwaliteit.”

Brexit

Sinds de Brexit is het moeilijker om plantmateriaal tussen de EU en het VK uit te wisselen, ervaart Roberts. De samenwerking met CFP werd voor NIAB daardoor belangrijker. “Doordat CFP gevestigd is op EU-grondgebied kunnen we onze positie in Europa behouden. Zo blijven we een betrouwbare leverancier van uitgangsmateriaal voor onze Europese klanten.” Roberts kijkt met vertrouwen naar de toekomst. Volgens hem zijn de fruitrassen van Malling Fruits zeer gewild bij kwekers op het Europese continent. “Om te voldoen aan de vraag, werken we hard aan de ontwikkeling van nieuwe rassen. Dat betekent dat we ook de samenwerking met CFP verder zullen uitbreiden.”